

РОЗМЕЖУВАННЯ ГРУПОВОГО ПОРУШЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ХУЛІГАНСТВА, ВЧИНЕНОГО ГРУПОЮ ОСІБ

Яшенко Т.О., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін ННІПП НАВС **Жук Б.В.**

На сучасному етапі розвитку суспільства майже буденними стали злочини проти громадського порядку, а особливо хуліганства, що за даними Верховного Суду України, є одним із найпоширеніших правопорушень у цій сфері. Відтак питання кваліфікації хуліганства набувають все більшої актуальності, у тому числі розмежування хуліганства, вчиненого групою осіб (ч. 2 ст. 296 КК України) та групового порушення громадського порядку (ст. 293 КК України). Крім того, це питання видається важливим з огляду на суттєву різницю у суворості закріплених у законі санкцій зазначених статей.

Отже, розмежувати вказані злочини можна за допомогою таких основних критеріїв, як: види дій, що визначають об'єктивну сторону цих складів злочину; зміст понять «грубе порушення громадського порядку», «суттєве порушення роботи транспорту, підприємств, установ», «хуліганство», «особлива зухвалість» та «винятковий цинізм»; момент закінчення злочинів, а також характеристики їх суб'єктивних ознак. При цьому В.В. Кузнецов звертає увагу на тотожність об'єктивних сторін групового порушення громадського порядку та хуліганства, оскільки вони мають однаковий родовий та основний безпосередній об'єкт - громадський порядок. На нашу думку, дане твердження не є точним, адже за такою ознакою в КК України об'єднана ціла низка злочинів (ст. 293 - ст.296 КК), а не лише групове порушення громадського порядку та хуліганство, вчинене групою осіб. В свою чергу, Налуцишин В. В. пропонує виділяти дані злочини як основне та похідне - він вважає, що хуліганство є загальною нормою щодо групового порушення громадського порядку. На нашу думку, це твердження доповнює бачення Кузнецова В. В. щодо тотожності об'єктів наведених вище злочинів.

Верховний Суд України дотримується позиції, що основною відмінністю цих складів злочину є притаманний хуліганству мотив (явна неповага до суспільства), який нехарактерний для групового порушення громадського порядку. Тому в разі, коли групове порушення громадського порядку вчиняється з мотивів явної неповаги до суспільства, відповідальність має наставати за ч. 2 ст. 296 КК «Хуліганство». Крім того, варто зазначити, що хуліганство має формальний склад злочину, тоді як групове порушення громадського порядку - матеріально-формальний. Відповідальність за ст. 293 КК настає за організацію групових дій, що призвели до грубого порушення роботи транспорту або відповідної установи (і так само активну участь у цих діях), а за частиною 2 статті 296 відповідальність настає за вчинення дій, що спричинили іруже порушення громадського порядку. Важливим у відмежуванні суміжних злочинів є визначення місця їх вчинення. Якщо у ст. 293 КК обов'язковим є вчинення протиправних дій у громадському місці, наприклад, несанкціонований мітинг біля підприємства, що спричинило порушення його роботи, то хуліганство може бути вчинено і не в громадському місці, наприклад, телефонне знущання, насміхання над потерпілим. Отже, розмежування групового порушення громадського порядку та хуліганства, вчиненого групою осіб, має важливе значення для здійснення правильної кваліфікації злочинів і, як результат, обрання справедливого покарання. 38